

MOTYVUOTA IŠVADA

1. BENDRA INFORMACIJA

Pateikiamas analizės objektas – pasirinkta veiklos sritis, kurioje egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, analizės tikslas, analizės laikotarpis, nurodoma kas atliko analizę

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 7 punktu ir atsižvelgiant į Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje (toliau – Agentūra) buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas šioje veiklos srityje:

- privačių ir viešųjų interesų derinimas.

Agentūros korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vertinimą (analizę) atliko Administravimo departamento direktorė.

Analizuotas laikotarpis – 2020 m. rugpjūčio 4 d. – 2021 m. birželio 30 d. (analizuojamo laikotarpio pradžia pasirinkta atsižvelgiant į tai, kad Agentūra 2020 m. rugpjūčio 4 d. buvo reorganizuota).

2. ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Analizuotų ir vertintų teisės aktų ar kitų dokumentų sąrašas

Pateikiami šios išvados 1 punkte nurodytą veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai:

1. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas;
2. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. KS-176 „Dėl Privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“;
3. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. kovo 12 d. sprendimas Nr. KS-40 „Dėl Rekomendacinių gairių dėl dovanų ar paslaugų priėmimo apribojimų patvirtinimo“;
4. VTEK 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. KS-339 „Dėl Perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovų, pirkimo komisijos narių, asmenų, perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovo paskirtų atlikti supaprastintus pirkimus, pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų ir pirkimų iniciatorių nusišalinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
5. VTEK 2019 m. spalio 30 d. sprendimas Nr. KS-270 „Dėl Privačius interesus deklaruojančio asmens pareikšto nusišalinimo nepriėmimo kriterijų patvirtinimo“;
6. Viešosios įstaigos Kelių ir transporto tyrimo instituto (2019-01-01 pakeistas pavadinimas į Transporto kompetencijų agentūra) direktoriaus 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymą Nr. 2-127 „Dėl viešosios įstaigos Kelių ir transporto tyrimo instituto viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo“ su visais pakeitimais ir papildymais;
7. Agentūros direktoriaus 2021 m. sausio 11 d. įsakymas Nr. 2-5 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo ir Viešosios įstaigos transporto kompetencijų agentūros pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo patvirtinimo“;
8. Agentūros direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. 2-222 „Dėl dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų tvarkymo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo, veiksmų viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašo patvirtinimo ir komisijos sudarymo“ (7 ir 8 punkte minimi Agentūros direktoriaus įsakymai toliau kartu vadinami Tvarkos).

2.2. Vertinimo metodika

Nurodomas pasirinktas vertinimo būdas (atliktas vidinis tyrimas, atlikta apklausa, atlikta lyginamoji, sisteminė dokumentų analizė, teisės aktų ar procedūrų peržiūra/vertinimas, pritaikyta Delphi technika, ekspertinis

vertinimas, SWOT analizė, pagrindinių prižasčių analizė, prižasčių ir efekto analizė, rizikos pasekmių vertinimo analizė ar kt.).

Surašant išvadą buvo atliekama lyginamoji ir sisteminė dokumentų analizė, teisės aktų ir procedūrų peržiūra ir vertinimas, rizikos pasekmių vertinimo analizė, bendraujama su Agentūros darbuotojais, atliekamas viešai prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas.

2.3. Analizės rezultatas

Pateikiami esamos situacijos analizės rezultatai, atsižvelgiant į situacijos vertinimo kriterijus, ir įvardijamos priežastys, didinančios korupcijos pasireiškimo rizikos lygį, ir kita svarbi informacija.

Atliekant analizę reikalinga vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“¹, taip pat rekomenduojama atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimą Nr. 243 „Dėl teisės aktų projektų antikorporcinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“²

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas (toliau – Įstatymas) numato asmenų ratą, kurie privalo deklaruoti privačius interesus bei įtvirtina įstaigų vadovų (jų įgaliotų atstovų) pareigą kontroliuoti kaip laikomasi įstatymo nuostatų.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 3-430 „Dėl viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros reorganizavimo“ Agentūra buvo reorganizuota (skaidymo būdu, padalijant į du naujus juridinius asmenis) 2021 m. rugpjūčio 4 d.

Agentūros darbuotojų vieši ir privatūs interesai buvo deklaruojami vadovaujantis Įstatymu ir Viešosios įstaigos Kelių ir transporto tyrimo instituto (2019-01-01 pakeistas pavadinimas į Transporto kompetencijų agentūra) direktoriaus 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 2-127 „Dėl viešosios įstaigos Kelių ir transporto tyrimo instituto viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo“ (su pakeitimais ir papildymais), kuriuo taip pat buvo patvirtintas ir pareigybių, kurias einantys darbuotojai privalo deklaruoti interesus (šis sąrašas buvo pastoviai atnaujinamas).

2020 m. rugsėjo 7 d. Agentūra paskyrė darbuotoją (Vyriausiąjį patarėją), kuriam buvo suteiktas prisijungimas prie Privačių interesų deklaracijų tvarkymo informacinės sistemos (PIDTIS).

Po Agentūros reorganizacijos, 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 2-127 buvo panaikintas ir 2021 m. sausio 11 d. patvirtintas naujas Agentūros direktoriaus įsakymas Nr. 2-5 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo ir Viešosios įstaigos transporto kompetencijų agentūros pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas). Įsakyme nurodyta privačių interesų deklaravimo tvarka, numatytos tiesioginių vadovų ir atitikties pareigūno pareigos ir atsakomybė, nustatyta pareigos nusišalinti tvarka bei nustatytas pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti interesus, sąrašas. Su Įsakymu buvo patvirtintos šios dokumentų formos: pasižadėjimas saugoti asmens duomenų paslaptį, pranešimas apie nusišalinimą, sprendimas apie nusišalinimą, pranešimas dėl interesų derinimo pradėjus dirbti arba atsiradus pareigai deklaruoti. Atitikties pareigūnu buvo paskirtas Agentūros vyriausiasis patarėjas Ruslanas Turskis. Su šiuo Įsakymu buvo supažindinti Agentūros darbuotojai (per DVS).

2021 m. vasario 19 ir 22 dienomis Agentūros darbuotojams buvo organizuoti vidiniai mokymai dėl privačių interesų deklaravimo tvarkos ir naujos deklaravimo sistemos PINREG (per kurią iki kovo 1 d. reikėjo deklaruoti privačius interesus). Mokymų metu buvo priminti reikalavimai deklaracijų pildymui, aptartos nusišalinimo aplinkybės / tvarka bei PINREG pildymas.

Agentūroje direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. 2-222 „Dėl dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų tvarkymo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo, veiksmų viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašo patvirtinimo ir komisijos sudarymo“ yra patvirtintos gautų dovanų bei veiksmų gavus neteisėtą atlygį tvarkos. Agentūroje taikoma Nulinė dovanų politika, t. y. nepriimamos jokios kitos dovanos, išskyrus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatytas išimtis, ir visos darbuotojų gautos dovanos yra įvertinamos ir registruojamos, nepriklausomai nuo jų vertės. Darbuotojas, gavęs dovaną, nedelsdamas privalo apie tai informuoti Agentūros Vyriausiąjį patarėją. Vyriausiojo patarėjo atliekami veiksmai gavus informaciją apie gautą dovaną aprašomi minimoje tvarkoje. Darbuotojo elgesys ir veiksmai gavus neteisėtą atlygį yra nustatyti veiksmų gavus neteisėtą atlygį tvarkoje. Apie siūlytą, siūlomą, žadamą duoti ar duotą (paliktą, rastą, atsiūtą, perduotą per kitą asmenį) neteisėtą atlygį darbuotojai visais atvejais privalo

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.399325>

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f5fb2df0b02311e39a619f61bf81ad0a>

žodžiu, raštu, telefonu ar elektroniniu būdu nedelsdami pranešti Agentūros vyriausiajam patarėjui. Vyriausiojo patarėjo atliekami veiksmai gavus informaciją apie neteisėtą atlygį taip pat aprašyti minimoje tvarkoje.

Su šiais tvarkų aprašais Agentūros darbuotojai supažindinti per DVS.

2020 m. gruodžio 29 d. buvo organizuoti mokymai, kurių metu buvo aptarti prieš tai darbuotojams pateiktų skirtingų situacijų atvejai, į kuriuos darbuotojai buvo atsakę raštu. Su darbuotojais dar kartą buvo apžvelgtos situacijos ir nagrinėjami gauti atsakymai. Taip buvo pakartota Agentūroje taikoma viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarka, aptarti dovanų politikos aspektai, korupcijos prevencijos politikos principai jų bei jų taikymas praktikoje.

3. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Papunkčiui nurodomi nustatyti vertinimo metu nustatyti korupcijos rizikos veiksniai (išoriniai, sisteminiai, vidiniai, individualūs) dėl teisinės bazės netobulumo/nebuvimo, neaiškių ar neskaidrios sprendimų priėmimo procedūrų, nuolatinio pobūdžio tam tikrų nustatytų procedūrų nesilaikymo, blogos organizacijos kultūros, netinkamos darbų ir procesų kontrolės ir priežiūros mechanizmų ir kt., pateikiant korupcijos rizikos įvertinimą (maža, vidutinė, didelė)

Iš to, kas aprašyta aukščiau, galima daryti išvadą, kad Agentūroje korupcijos pasireiškimo tikimybė viešų ir privačių interesų derinimo srityje yra minimali, nes patvirtintos Tvarkos, nustato viešų ir privačių interesų derinimo, gautų dovanų bei veiksmų gavus neteisėtą atlygį taisyklės, tačiau tikslinga stiprinti Tvarkų laikymosi kontrolės mechanizmą ir užtikrinti visų Tvarkose nustatytų reikalavimų vykdymą.

2021 m. vasario 15 d. Susisiekimo ministro įsakymu Nr.3-86 „Dėl Viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros struktūros, struktūros schemos ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“ (toliau – SM įsakymas) nuo 2021 m. kovo 1 d. buvo pakeista Agentūros struktūra ir panaikinta Vyriausiojo patarėjo pareigybė.

Viešų ir privačių interesų derinimo srityje nustatyti rizikos veiksniai:

1. nepaskirtas naujas Atitikties pareigūnas (SM įsakymu panaikinus Vyriausiojo patarėjo pareigybę ir ją atleidus);
2. neatnaujintas Agentūros pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas (SM įsakymu patvirtinus naują struktūrą ir pareigybių sąrašą);
3. nepaskirtas naujas darbuotojas, kuriam būtų suteiktas prisijungimas prie Privačių interesų deklaracijų tvarkymo informacinės sistemos;
4. nevykdoma nuolatinė Privačių interesų deklaracijų turinio stebėseną ir kontrolė;
5. panaikinus Vyriausiojo patarėjo pareigybę nepakeistas Agentūros direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. 2-222 „Dėl dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų tvarkymo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo, veiksmų viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašo patvirtinimo ir komisijos sudarymo”.

3.1 Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo

Pateikiamos siūlomos priemonės veiklos srities vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams mažinti ar panaikinti pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano formą:

Eil. Nr.	Priemonė	Atsakingas vykdytojas (Ištaigos pavadinimas)	Įvykdymo terminas	Laukiamas rezultatas
1.	Pakeisti 2021 m. sausio 11 d. Agentūros direktoriaus įsakymą Nr. 2-5 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo ir Viešosios įstaigos transporto kompetencijų agentūros pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo patvirtinimo” ir paskirti darbuotoją Atitikties pareigūnu.	Agentūra	2021-12-31	Paskirtas asmuo atsakingas už atitikties pareigūnui pavedamas funkcijas
2.	Pakeisti 2021 m. sausio 11 d. Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. 2-5 patvirtintą Viešosios įstaigos transporto kompetencijų agentūros pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašą	Agentūra	2021-12-31	Agentūros pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas atitiks esamai Agentūros struktūrai ir pareigybių sąrašui
3.	Paskirti darbuotoją, kuriam būtų suteiktas prisijungimas prie Privačių interesų deklaracijų tvarkymo informacinės sistemos	Agentūra	2021-12-31	Paskirtas darbuotojas, kuris turės prisijungimą prie PIDTIS
4.	Siekiant užtikrinti išankstinę interesų konfliktų prevenciją, vykdyti privačių interesų deklaracijų ir juose pateiktų duomenų peržiūrą.	Agentūra	Nuolat	Periodiškai vykdoma privačių interesų deklaracijų ir juose pateiktų duomenų peržiūra.
5.	Pakeisti Agentūros direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. 2-222 „Dėl dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų tvarkymo viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje tvarkos aprašo, veiksnių viešojoje įstaigoje Transporto kompetencijų agentūroje gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašo patvirtinimo ir komisijos sudarymo”, kur vietoje Vyriausiojo patarėjo numatyti kitą darbuotoją / pareigybę	Agentūra	2021-12-31	Paskirtas asmuo atsakingas už įsakyme Vyriausiajam patarėjui numatytas vykdyti funkcijas